

**Advies voor richtlijnen
voor het milieu-effectrapport
Floriade 2002 te Hoofddorp**

19 april 1995

674-29

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Advies

Advies voor richtlijnen voor het milieu-effectrapport
Florlade 2002 te Hoofddorp/ [Commissie voor de milieu-effectrapportage].
- Utrecht : Commissie voor de milieu-effectrapportage
ISBN 90-5237-863-0
Trefw.: milieu-effectrapportage; Hoofddorp / Florlade (Hoofddorp, 2002)

commissie voor de milieueffectrapportage

Aan de Gemeenteraad Haarlemmermeer
Dienst Ruimte, Wonen en Economie
Sector Verkeer & Milieu
Postbus 147
2130 AC HOOFDDORP

uw kenmerk
9501639

uw brief
d.d. 17 februari 1995

ons kenmerk
U204-95/Vn/nm/674-30

onderwerp
Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Floriade 2002, te Hoofddorp

doorkiesnr.
030 - 347650

Utrecht,
19 april 1995

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies voor richtlijnen uit te brengen voor een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over Floriade 2002 te Hoofddorp.

Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal gaarne vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen.

Hoogachtend,

dr. J.T. de Smidt
voorzitter van de werkgroep
m.e.r. Floriade 2002

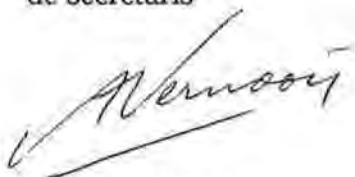
Advies voor richtlijnen voor het
milieu-effectrapport Floriade 2002 te Hoofddorp

Advies op grond van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer voor het milieu-effectrapport over
Floriade 2002 te Hoofddorp,

uitgebracht aan de Gemeenteraad Haarlemmermeer door de Commissie voor de milieu-
effectrapportage; namens deze,

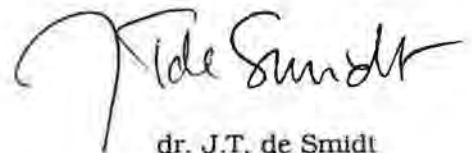
de werkgroep m.e.r. Floriade 2002

de secretaris

drs. A.L. Vernooij

de voorzitter

dr. J.T. de Smidt

Utrecht, 19 april 1995

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
Hoofdpunten van het advies	1
1. Inleiding	3
2. Doel en besluitvorming	4
2.1 Motivering locatie; doelstelling	4
2.1.1 Locatiekeuze	4
2.1.2 Doel en uitgangspunten	4
2.2 Besluitvorming	5
3. Voorgenomen activiteit en alternatieven	6
3.1 Beschrijving studiegebied	6
3.2 Beschrijving voorgenomen activiteit	6
3.2.1 Koppeling met eindbestemming	7
3.2.2 Verkeer en vervoer	8
3.3 Varianten en alternatieven	8
3.3.1 Varianten	8
3.3.2 Alternatieven	9
4. Bestaande milieutoestand en milieugevolgen	10
4.1 Bodem en water	11
4.2 Flora, fauna en ecologie	11
4.3 Landschap en cultuurhistorische aspecten	11
4.4 Woon- en leefmilieu	11
5. Vergelijking van alternatieven	12
6. Leemten in kennis	12
7. Evaluatieprogramma	13
8. Vorm en presentatie	13
9. Samenvatting van het MER	14

Bijlagen

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 17 februari 1995 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Openbare kennisgeving van de startnotitie in Staatscourant nr. 32 d.d. 14 februari 1995
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

De gemeente Haarlemmermeer heeft het voornemen om op haar grondgebied een terrein van circa 95 ha in te richten ten behoeve van de Floriade 2002. De beoogde locatie is gelegen in het noordwesten van de gemeente Haarlemmermeer, tussen Haarlem en Hoofddorp.

De milieu-effectrapportage (m.e.r.) is gekoppeld aan de besluitvorming over de art.19-procedure WRO. Deze procedure is erop gericht reeds toestemming te krijgen voor de aanleg van de Floriade.

De aandacht in het milieu-effectrapport (MER) dient vooral uit te gaan naar:

Doel en uitgangspunten

In het MER dient aangegeven te worden:

- op welke wijze milieu-aspecten randvoorwaarden aan het plan stellen of op welke wijze concrete milieu-doelstellingen worden nagestreefd;
- welke voorwaarden aan de inrichting van het Floriadeterrein en aan de omgeving daarvan worden gesteld vanwege gewenste functies van het gebied na afloop van de Floriade (de zogenaamde eindbestemming als onderdeel van de toekomstige groenzone westelijke Haarlemmermeer).

Beschrijving voorgenomen activiteit

Bij de beschrijving van de voorgenomen activiteit dient aangegeven te worden op welke wijze het **thema** van de Floriade is vertaald in de uitgangspunten voor de Floriade, met name voor wat betreft het milieu-aspect. Aangegeven moet worden of, gegeven het thema en de voorlichtingsfunctie van de Floriade, gestreefd wordt naar het benutten van milieu-educatieve mogelijkheden. Zo ja, geef aan op welke wijze dit in de planvoorbereiding en in het planontwerp tot uitting komt.

Aangegeven dient te worden wat de gewenste/mogelijke **eindbestemming** is van de verschillende deelgebieden, in het bijzonder het Meerbos. Daarbij dient aangegeven te worden welke randvoorwaarden dit voor het plan stelt of op welke wijze hierop wordt geanticipeerd.

Een verkeers- en vervoerprognose dient te worden opgesteld, per vervoerwijze en naar herkomst van bezoekers. Op basis hiervan dient een beschrijving te worden gegeven van de geplande tijdelijke en blijvende verkeers- en vervoervoorzieningen. Voorgenomen maatregelen ter bevordering van collectief vervoer en fietsgebruik dienen te worden aangegeven.

Varianten en alternatieven

In aanvulling op de suggesties in de startnotitie kunnen varianten worden ontwikkeld voor inrichtingsaspecten (gedeeltelijk verlaagde aanleg N22; anticiperen op eindbestemming parkeerterrein; gegroepeerde plaatsing paviljoens in Haarlemmermeerse Bos), voor het watersysteem (toelaten brakke kwel; opzetten waterpeil met gebiedseigen (kwel)water; creëren gesloten waterhuishoudingssysteem) en voor maatregelen gericht op natuurontwikkeling (optimaal gebruik aangevoerde grond).

Het meest milieuvriendelijke alternatief (mma) dient te worden beschreven. Het mma kan worden afgeleid uit een logische combinatie van varianten.

Milieugevolgen

Bij de beschrijving van de milieugevolgen richt de aandacht zich op de effecten op bodem en water; de effecten op de natuurkwaliteit; de effecten op landschap, cultuurhistorische aspecten; de gevolgen voor woon- en leefmilieu.

1.

INLEIDING

De gemeente Haarlemmermeer heeft het voornemen om op haar grondgebied een terrein van circa 95 ha in te richten ten behoeve van de Floriade 2002. De beoogde locatie is gelegen in het noordwesten van de gemeente Haarlemmermeer, tussen Haarlem en Hoofddorp.

Om dit voornemen te kunnen realiseren is een wijziging van het bestemmingsplan noodzakelijk. Daartoe zal een procedure ex artikel 19 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening worden gevolgd. Voor deze activiteit dient de procedure van milieu-effectrapportage (m.e.r.) te worden doorlopen. Het college van burgemeester en wethouders van Haarlemmermeer treedt in deze procedure op als initiatiefnemer; de gemeenteraad van Haarlemmermeer is bevoegd gezag.

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de milieu-effectrapportage. De samenstelling hiervan is gegeven in bijlage 3. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de milieu-effectrapportage en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd.

Het doel van dit advies is om de gewenste inhoud van de richtlijnen voor het milieu-effectrapport (MER) aan te geven. Bij de opstelling van haar advies heeft de Commissie rekening gehouden met de via het bevoegd gezag ontvangen adviezen, commentaren en opmerkingen. Bijlage 4 geeft een overzicht van deze reacties.

2. DOEL EN BESLUITVORMING

Artikel 7.10, lid 1, onder a van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd."*

Artikel 7.10, lid 1, onder c van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een aanduiding van de besluiten bij de voorbereiding waarvan het milieu-effectrapport wordt gemaakt, en een overzicht van de eerder genomen besluiten van bestuursorganen, die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven."*

2.1 Motivering locatie; doelstelling

2.1.1 Locatiekeuze

In het MER moet de keuze voor de huidige locatie binnen de gemeente Haarlemmermeer worden gemotiveerd. Geef aan in hoeverre en op welke wijze milieu-aspecten bij de keuze hebben meegewogen.

Geef tevens een motivering van de oppervlakte van het terrein en van de gekozen begrenzing.

2.1.2 Doel en uitgangspunten

Het **doel** van het voornemen wordt in de startnotitie als volgt omschreven:

De uiteindelijke doelstelling van de voorgenomen activiteit is het realiseren van de Floriade 2002, een éénmalige toeristische en recreatieve attractie van groot formaat, die vele bezoekers zal trekken uit binnen- en buitenland. Bij de realisatie zal specifiek rekening worden gehouden met milieu-aspecten.

In het MER dient aangegeven te worden:

- op welke wijze milieu-aspecten randvoorwaarden aan het plan stellen of op welke wijze concrete milieu-doelstellingen worden nagestreefd;
- welke voorwaarden aan de inrichting van het Floriadeterrein en aan de omgeving daarvan worden gesteld vanwege gewenste functies van het gebied na afloop van de Floriade (de zogenaamde eindbestemming).

Op basis van geconcretiseerde milieudoelstellingen en -randvoorwaarden dient een toetsingskader te worden geformuleerd voor het beoordelen van de milieueffecten van varianten en alternatieven (zie hoofdstuk 5).

2.2 Besluitvorming

Van Overheidsbesluiten, zoals vastgelegd in beleidsnota's, (ontwerp-)plannen en wetten, moet kort worden vermeld welke eisen ze stellen of beperkingen ze opleggen aan de besluitvorming over de voorgenomen activiteit¹].

Besteed expliciet aandacht aan het Randstadgroenstructuurbeleid, in het bijzonder met betrekking tot het *groot groengebied Haarlemmermeer*. Geef concreet aan op welke wijze dit beleid richtinggevend is voor de planvorming rond de Floriade in verband met de zgn. eindbestemming van het Floriadeterrein. Geef een beschrijving van het *Gebiedsperspectief Haarlemmermeergroen; groenzone westelijke Haarlemmermeer* (gebiedsindeling/zonering; natuurdoelen; fasering), voor zover van belang voor de inrichting van het Floriadeterrein.

Vermeld tevens het ruimtelijk beleid op het gebied van woningbouw, recreatie en vervoer in Haarlemmermeer-West.

Het besluit waarvoor het MER is opgesteld en de overheidsinstantie die dit besluit zal nemen moet worden vermeld. Tevens kan worden beschreven volgens welke procedure en welk tijdpad dit geschiedt en welke adviesorganen en instanties daarbij formeel en informeel zijn betrokken.

Tot slot moeten de besluiten die in een later stadium nog moeten worden genomen om de voorgenomen activiteit te realiseren zijn aangegeven.

In deze m.e.r. treedt de gemeente Haarlemmermeer op als initiatiefnemer. In het MER dient te worden aangegeven wie als initiatiefnemer/organisator van de Floriade zelf zal optreden. Geef aan op welke wijze de verschillende publieke en/of private verantwoordelijkheden zullen worden ondergebracht voor, tijdens en na de Floriade.

1 Zie ook inspraakreactie nr. 4, bijlage 4.

3.

VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

Artikel 7.10, lid 1, onder b van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de wijze waarop zij zal worden uitgevoerd, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen."*

Artikel 7.10, lid 3 van de Wm:

"Tot de Ingevolge het eerste lid, onder b, te beschrijven alternatieven behoort in ieder geval het alternatief waarbij de nadelige gevolgen voor het milieu worden voorkomen, dan wel, voor zover dat niet mogelijk is, deze met gebruikmaking van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu, zoveel mogelijk worden beperkt."

3.1

Beschrijving studiegebied

Beschrijf de kernpunten van de bestaande ruimtelijke functies en de planologische ontwikkelingen van het studiegebied. Besteed hierbij tevens aandacht aan de ruimtelijke samenhang van het Floriade-gebied met de omgeving.

Beschrijf tevens milieu-aspecten zoals de bestaande natuur en de daarvoor sturende ecologische factoren (met name de waterhuishouding), het cultureel erfgoed (archeologisch en historisch geografisch), het huidige landschap en het woon- en leefmilieu.

3.2

Beschrijving voorgenomen activiteit

Bij de beschrijving van de voorgenomen activiteit dient het accent te worden gelegd op die deelactiviteiten die belangrijke milieugevolgen kunnen veroorzaken.

Beschrijf daartoe de uitgangspunten voor de Floriade 2002, uitgedrukt in:

- verwachte bezoekersaantallen;
- eisen aan het ontwerp en de uitvoering van het plan;
- eisen aan door inzenders te realiseren paviljoens, met name voor wat betreft materiaalkeuze (grondstoffen) en energiegebruik;
- eisen ten aanzien van bereikbaarheid per auto, openbaar vervoer of anderszins;
- het (vervroegd) realiseren van of het mogelijk houden van de gewenste eindbestemming van deelgebieden.

Betrek bij de beschrijving van deze uitgangspunten het thema van de Floriade "Hoe kan de Nederlandse tuinbouw bijdragen aan de kwaliteit van het leven in de 21ste eeuw?".

Besteed bij de beschrijving van de voorgenomen activiteit aandacht aan:

- het ontwerp van het Floriade-terrein per deelgebied (bestaand park; nieuw aan te leggen park; parkeerplaats);
- de aanleg en inrichting van het Floriadeterrein:
 - grondverzet. Beschrijf de hoogte en de aard en herkomst van het ophoogmateriaal (in relatie tot gewenste vegetatie) van de Big Spotters Hill. Beschrijf het benodigde grondverzet voor de aanleg van sloten en waterpartijen, in het bijzonder in het gebied Meerbos;

- ingrepen in de waterhuishouding;
- ingrepen in het bestaande Haarlemmermeerse Bos (houtkap en dergelijke);
- nieuwe aanplant;
- blijvende bebouwing.

Geef aan welke milieubescherpende maatregelen en voorzieningen worden getroffen.

Gegeven het thema en de voorlichtingsfunctie van de Floriade liggen er kansen om ook aspecten van milieu-voorlichting, te onderscheiden voor verschillende doelgroepen, in de planvorming te integreren. Beschrijf in het MER op welke wijze een invulling zal worden gegeven aan deze milieu-educatieve aspecten in het programma van eisen, in het planontwerp, bij de concrete inrichting (duurzame energiebronnen en dergelijke) en bij het beheer (systeem van afvalinzameling; bemestingssystemen; gewasbescherming en dergelijke). Daartoe dient een uitwerking te worden gegeven van het Floriade-thema voor wat betreft het milieu-aspect, bijvoorbeeld door het begrip *duurzame ontwikkeling* als uitgangspunt te nemen bij de inrichting van het terrein, het waterbeheer, de uitvoering van paviljoens en de materiaalkeuze.

3.2.1

Koppeling met eindbestemming

In het MER dient een, zo concreet mogelijk beeld, te worden geschetst van de toekomstige functie van de verschillende deelgebieden van de Floriade. Het accent dient daarbij te liggen op een beschrijving van de toekomstige natuurfuncties van het nog aan te leggen Meerbos in termen van gewenste natuurtypen. Aangegeven dient te worden welke eisen dit stelt aan bijvoorbeeld de vormgeving/zonering, de waterhuishouding, de bodem en, met name, het nog aan te planten of in te zaaien groen.

Omgekeerd is het voor het inschatten van de kansrijkheid van de gewenste ontwikkeling na beëindiging van de Floriade van belang om de potenties voor natuur en landschap te beschrijven vanuit de bestaande bodem en waterhuishouding. Een bijzonder punt van aandacht kan zijn het bepalen van de ontwikkelingsmogelijkheden bij beëindiging van inlaat van boezemwater en omschakeling op gebiedseigen kwel- en neerslagwater, met gebruikmaking van brakke kwel.

Op deze wijze dient te worden bevorderd dat de eindbestemming, waar mogelijk, sturend is voor de concrete aanleg en inrichting van het Floriadegebied.

In het MER dient, meer algemeen, inzicht te worden verschaft in de toekomstwaarde van voorzieningen, maatregelen of planonderdelen zowel voor beplanting, gebouwen als verharding en waterhuishouding.

3.2.2

Verkeer en vervoer

De verkeers- en vervoersituatie dient beschreven te worden. Betrek daarbij de gegevens van de Floriade 1992 te Zoetermeer²). In het kader van de m.e.r. (en de besluitvorming in het kader van de art. 19 WRO-procedure) zijn de volgende gegevens van belang:

- **Verkeers- en vervoerprognose.** Inzicht dient te worden gegeven in de volgende aspecten:
 - prognose van het aantal bezoekers per vervoerwijze (auto, streekbus, toeringcar, fiets, te voet, overig), inclusief de onzekerheidsmarges per vervoerwijze;
 - herkomst van de bezoekers (in verband met geleiding en routing);
 - globale aanduiding van de benodigde capaciteit (wegen, kruispunten, parkeerterreinen enzevoort). Betrek hierbij de onzekerheidsmarges in de prognoses.
- **Tijdelijke en blijvende verkeersvoorzieningen.** Beschrijf de tijdelijke en blijvende verkeers- en vervoervoorzieningen. Welke voorzieningen worden (al of niet versneld) gerealiseerd speciaal met het oog op de Floriade. Geef aan wat de onzekerheidsmarge is met betrekking tot het eventueel niet tijdig gereed zijn van geprojecteerde verkeersinfrastructuurle voorzieningen (N22, zuidtangent enzevoort), alsmede de in dat geval te treffen maatregelen³). Geef aan welke voorzieningen (kunnen) worden getroffen indien de werkelijkheid blijkt af te wijken van de prognoses (bijvoorbeeld het aanwijzen of inrichten van extra parkeerruimte elders, eventueel met inschakeling van pendelbussen).
- **Maatregelen ter bevordering van collectief vervoer en fietsgebruik.** Geef aan op welke wijze zal worden bevorderd dat het gebruik van de auto wordt ontmoedigd en het gebruik van collectief openbaar vervoer en de fiets wordt bevorderd⁴).

3.3

Varianten en alternatieven

3.3.1

Varianten

In de startnotitie wordt globaal aangegeven voor welke aspecten, in de startnotitie 'bouwstenen' genoemd, varianten zullen worden ontwikkeld. In aanvulling op de suggesties in de startnotitie dient aandacht te worden besteed aan varianten op de volgende punten.

Bouwsteen: inrichting

- Beschrijf, voor zover realistisch, een variant waarbij in plaats van de aanleg van een viaduct over de N22, wordt uitgegaan van een verlaagde aanleg van de N22 ter plaatse van de Floriade teneinde de verbinding (ecologisch en

2 Zie de nota 'Verkeer en vervoer rond de Floriade 1992'; Zoetermeer 1993.

3 Zie ook inspraakreactie nrs. 2 en 5, bijlage 4.

4 Zie ook inspraakreactie nr. 5, bijlage 4.

recreatief) tussen het Haarlemmermeerse Bos en het toekomstige Meerbos te optimaliseren. Aandachtspunten hierbij zijn: al dan niet een noodzaak om de hoogspanningsmasten te verhogen; eventuele barrierewerking voor het waterhuishoudingssysteem; betere landschappelijke inpasbaarheid; mogelijke reductie van geluidsniveaus.

- Werk een variant voor het parkeerterrein uit die voor de inrichting en het materiaalgebruik zoveel mogelijk anticipeert op de eindbestemming (woningbouwlocatie?). Relevante aspecten hierbij zijn bijvoorbeeld groenstructuur, stratenpatroon, leidingen en dergelijke.
- Beschrijf een variant gericht op behoud van de natuur- en landschapskwaliteit in het Haarlemmermeerse Bos (bijvoorbeeld door gegroepeerde plaatsing van paviljoens).

Bouwsteen: watersysteem

Uitgangspunt bij het watersysteem dient te zijn dat het voldoet aan de randvoorwaarden die worden gesteld door het gewenste gebruik van het gebied na afloop van de Floriade. De hydrologische situatie dient gekoppeld te zijn aan de toekomstige ecologische functie van het gebied. Varianten in dit verband zijn:

- het al dan niet toelaten van brakke kwel in het Meerbos in relatie tot natuurontwikkeling;
- het opzetten van het waterpeil in het Meerbos met gebiedseigen kwelwater. Bij een hoger waterpeil is minder diepe ontgraving nodig om de gewenste diepte van waterpartijen te creëren;
- het creëren van een gesloten waterhuishouding in het Meerbos, zonder inlaat van gebiedsvreemd water.

Bouwsteen: natuurontwikkeling

In het Meerbosgebied zal grondverzet plaatsvinden (aanleg waterpartijen, sloten); tevens zal grond van elders worden aangevoerd met name voor de Big Spotters Hill. Varianten zijn mogelijk waarbij getracht wordt de nieuwe grond optimaal te benutten bij het realiseren van natuurdoelen. Bijzondere natuurontwikkeling is mogelijk in het geval dat grond zal worden gebruikt afkomstig uit het westelijk havengebied van Amsterdam. In principe is de ontwikkeling van natuur van vochtige duinvalleien mogelijk door reliëf en waterhuishouding daarop af te stemmen en de aanwezige zaadvoorraad in het aangevoerde kalkrijke zand te gebruiken.

3.3.2

Alternatieven

De keuze van de beschouwde alternatieven moet worden gemotiveerd, evenals de selectie van het eventuele voorkeursalternatief. Bij de motivering gaat in het MER vooral de aandacht uit naar de milieuargumenten.

Om een onderlinge vergelijking mogelijk te maken moeten de te vergelijken alternatieven tot op hetzelfde detailniveau worden uitgewerkt.

In ieder geval moet het meest milieuvriendelijke alternatief worden beschreven.

Meest milieuvriendelijk alternatief

Het meest milieuvriendelijke alternatief moet aan de volgende voorwaarden voldoen:

- het moet realistisch zijn, dat wil zeggen het moet voldoen aan de doelstellingen van de initiatiefnemer, alsmede binnen zijn of haar competentie liggen;
- het moet uitgaan van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu;
- het moet gericht zijn op het zo veel mogelijk voorkomen van nadelige milieugevolgen, dan wel het behalen van een maximale milieuwinst.

4.

BESTAANDE MILIEUTOESTAND EN MILIEUGEVOLGEN

Artikel 7.10, lid 1, onder d van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien de activiteit noch de alternatieven worden ondernomen."*

Artikel 7.10, lid 1, onder e van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven."*

De bestaande toestand van het milieu in het studiegebied, inclusief de autonome ontwikkeling hiervan, moeten worden beschreven als referentie voor de beoordeling van de te verwachten milieu-effecten (referentiesituatie). Daarbij is de autonome ontwikkeling de toekomstige ontwikkeling van het milieu zonder dat de voorgenomen activiteit of een van de alternatieven wordt gerealiseerd maar waarbij wel rekening wordt gehouden met eventuele effecten van voltooide en lopende ingrepen en ingrepen als gevolg van reeds vastgelegd beleid worden voorzien.

Het studiegebied omvat de locatie en haar omgeving, voor zover daar effecten van de voorgenomen activiteit kunnen gaan optreden. Maak bij de effectbeschrijving waar relevant een onderscheid naar deelgebied.

Per milieu-aspect (lucht, bodem, water, etc.) kan de omvang van het studiegebied verschillen. De begrenzing van de studiegebieden moet worden gemotiveerd en op kaart worden aangegeven.

Bij de beschrijving van de gevolgen voor het milieu moet aangegeven worden of de effecten **tijdelijk of permanent** zijn, omkeerbaar of onomkeerbaar, in hoeverre er cumulatie (versterken of uitdoven van effecten) kan optreden en of de effecten negatief of positief moeten worden beoordeeld.

Onzekerheden en onnauwkeurigheden in de voorspellingsmethoden en in gebruikte gegevens moeten worden vermeld.

De gevolgen van de voorgenomen activiteit en de alternatieven dienen voor de volgende milieuaspecten in beeld te worden gebracht.

4.1 Bodem en water

Beschrijf de effecten op de waterhuishouding en op de kwaliteit van de bodem en het grond- en oppervlaktewater. Richt de beschrijving op de effecten van 'risicovolle' maatregelen of voorzieningen (ontgraving, aanleg waterpartijen, parkeervoorzieningen).

4.2 Flora, fauna en ecologie

Effecten van het voornemen dienen te worden beschreven op het zich ontwikkelende ecosysteem in het Haarlemmermeerse Bos. Effecten van het voornemen op het voorkomen van soorten en soortgroepen dienen te worden beschreven.

Geef aan in hoeverre aanvoer van bijvoorbeeld kalkrijk duinzand uit het westelijk havengebied van Amsterdam kan worden gebruikt voor het ontwikkelen van soortenrijke graslandvegetatie onder andere op de uitzichtheuvel.

Beschrijf de effecten voor de natuur van de aanleg van het Meerbos. Geef aan in hoeverre de gewenste natuurontwikkeling door de Floriade wordt versneld en/of wordt belemmerd.

4.3 Landschap en cultuurhistorische aspecten

Landschap

Beschrijf de visuele effecten op de omgeving (ondermeer door opwerpen heuvel).

Cultuurhistorie

Geef aan op welke wijze in het ontwerp rekening wordt gehouden met bestaande cultuurhistorische kwaliteiten (de Geniedijk).

Beschrijf de effecten van de activiteit op mogelijke archeologische terreinen in het gebied; op welke wijze is getracht aantasting van eventuele archeologische sporen te voorkomen⁵].

4.4 Woon- en leefmilieu

Breng de mobiliteitseffecten van het initiatief in beeld. Aandachtspunten zijn de effecten op de verkeersveiligheid en de toename van congestie.

Geef aan in hoeverre (lokale/tijdelijke) hinder te verwachten is door de toenemende verkeersintensiteit (luchtkwaliteit; geluidsniveaus).

5 Zie ook inspraakreactie nr. 1, bijlage 4, waarin de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB) een Aanvullende Archeologische Inventarisatie (AAI) bepleit.

5.

VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN

Artikel 7.10, lid 1, onder f van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een vergelijking van de Ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven."*

De milieu-effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven moeten onderling en met de referentiesituatie worden vergeleken. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven verschillen.

Bij de vergelijking van de alternatieven kunnen de financiële aspecten van de alternatieven worden betrokken om de realiteitswaarde van de alternatieven beter te kunnen beoordelen. Dit is in het kader van de milieu-effectrapportage echter niet verplicht.

6.

LEEMTEN IN KENNIS

Artikel 7.10, lid 1, onder g van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een overzicht van de leemten in de onder d en e bedoelde beschrijvingen [d.w.z. van de bestaande milieutoestand en autonome ontwikkeling daarvan, resp. van de milieu-effecten] ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens."*

De leemten in kennis en informatie, die van belang zijn voor een goede oordeelsvorming, moeten worden genoemd.

Het doel van deze beschrijving is om een indicatie te krijgen van de volledigheid van de informatie voor de besluitvorming.

Beschreven moet worden:

- welke onzekerheden zijn blijven bestaan en wat hiervan de reden is;
- in hoeverre dit de kwaliteit van de besluitvorming beïnvloedt.

Informatie die voor de besluitvorming essentieel is, kan niet onder leemten in kennis worden opgenomen, maar moet in het MER worden verstrekt.

7. EVALUATIEPROGRAMMA

Artikel 7.39 van de Wm:

"Het bevoegd gezag dat een besluit heeft genomen, bij de voorbereiding waarvan een milieu-effectrapport is gemaakt, onderzoekt de gevolgen van de betrokken activiteit voor het milieu, wanneer zij wordt ondernomen of nadat zij is ondernomen."

Het bevoegd gezag moet bij de besluitvorming een evaluatieprogramma op stellen teneinde de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en om zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen.

Het verdient aanbeveling dat de initiatiefnemer in het MER reeds een aanzet tot een dergelijk evaluatieprogramma geeft, omdat er een sterke koppeling bestaat tussen de gebruikte voorspellingsmethoden, de geconstateerde leemten in kennis en het op te stellen evaluatieprogramma.

In het evaluatieprogramma dient in ieder geval aandacht besteed te worden aan de aspecten natuurontwikkeling (Meerbos) en verkeer en vervoer. Relevante evaluatiemomenten doen zich voor tijdens de verdere planvoorbereiding (voor openstelling) en na afloop van de Floriade.

8. VORM EN PRESENTATIE

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de alternatieven. De onderling vergelijking dient bij voorkeur te worden gepresenteerd met behulp van tabellen, figuren en kaarten.

Voor de overige presentatie beveelt de Commissie het volgende aan:

- het MER goed toegankelijk te maken;
- achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzes onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen;
- kaartmateriaal te voorzien van een leesbare ondergrond met de gebruikte topografische namen en een duidelijke legenda.

9.

SAMENVATTING VAN HET MER

Artikel 7.10, lid 1, onder h van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieu-effectrapport en van de daarin beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven."*

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de hoofdpunten voor de besluitvorming, inclusief de belangrijkste waarden van het milieu in het studiegebied;
- de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit;
- het resultaat van de vergelijking van de alternatieven (zo mogelijk in tabelvorm).

BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen
voor het
milieu-effectrapport
Floriade 2002 te Hoofddorp

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 17 februari 1995 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

gemeente Haarlemmermeer

Dienst Openbare
Werken en Milieu

De commissie voor de m.e.r.
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

Postbus 76
2130 AB Hoofddorp
Bezoekadres:
Burg. Pabstlaan 10
Hoofddorp
Telefoon 02503-74100
Telefax 02503-74302
Teksttelefoon 02503-76667

Commissie voor de m.e.r.	24 FEB. 1995
Ingekomen op:	U 248-95
NUMMER	
dossier	: 674-8
kopie naar	: On-Sc-pes-bibl

Sector Milieu
Contactpersoon drs. J.J. Kolpa
Doorkiesnummer 74348
Uw brief
Ons kenmerk 9501639
Bijlage(n) geen
Onderwerp m.e.r.-Floriade 2002

Hoofddorp, 17 februari 1995

Geachte Commissie,

De gemeente Haarlemmermeer heeft het voornemen om op haar grondgebied een terrein in te richten ten behoeve van de Floriade 2002. Ten behoeve van de Floriade en de nieuwe eindbestemming van het gebied (na 2002) zal een nieuw bestemmingsplan worden opgesteld. Vooruitlopend op de goedkeuring van het bestemmingsplan zal via een procedure ex artikel 19 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening getracht worden reeds toestemming te krijgen voor de aanleg van de Floriade.

Er zal een milieu-effectrapport worden opgesteld, waarin de gevolgen van de voorgenomen activiteit en van de mogelijke alternatieven voor het milieu zullen worden beschreven. Met het publiceren van de startnotitie wordt dit voornemen kenbaar gemaakt. Deze startnotitie is u reeds separaat toegestuurd.

Gedurende de periode van 15 februari tot en met 15 maart zal de startnotitie voor een ieder ter inzage liggen.

Ons College verzoekt u de gemeenteraad van Haarlemmermeer als Bevoegd Gezag te adviseren ten behoeve van het vaststellen van richtlijnen voor het opstellen van een milieu-effectrapport.

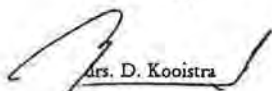
Eventuele reacties op de startnotitie van instanties en burgers zullen zo spoedig mogelijk aan u worden toegezonden.

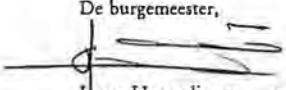
Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Haarlemmermeer.

De secretaris,

De burgemeester,

Mrs. D. Kooistra

J. van Houwelingen

BIJLAGE 2

Openbare kennisgeving in Staatscourant nr. 32 d.d. 14 februari 1995

gemeente Haarlemmermeer

Milieu-effectrapportage (MER) ten behoeve van de Floriade 2002

Burgemeester en Wethouders van de gemeente Haarlemmermeer maken het navolgende bekend:

De gemeente Haarlemmermeer heeft het voornemen om op haar grondgebied een terrein in te richten ten behoeve van de Floriade. De Floriade is een activiteit waarop de regeling inzake milieu-effectrapportage (MER) van toepassing is. Het milieueffectrapport zal worden opgesteld door of namens de initiatiefnemer, in casu de gemeente Haarlemmermeer.

Procedure

De wettelijk voorgeschreven procedure vangt aan met de publicatie van een startnotitie. In deze startnotitie wordt een nadere omschrijving gegeven van de voorgenomen activiteit. Voordat het milieu-effectrapport kan worden opgesteld, dienen de richtlijnen te worden vastgesteld waaraan de inhoud van het rapport moet voldoen. Een ieder wordt in de gelegenheid gesteld opmerkingen te maken ten behoeve van de inhoud van de vast te stellen richtlijnen.

Ter inzage legging

De startnotitie ligt van 15 februari tot 15 maart 1995 voor een ieder ter inzage in:

- Het raadhuis, afdeling Voorlichting, open van maandag t/m donderdag van 8.30 tot 14.00 uur en vrijdag van 8.30 tot 12.30 uur. Op dinsdag is er avondopenstelling van 18.00 tot 20.00 uur;
- De hulpsecretarie in Nieuw-Vennep, open maandag, dinsdag en donderdag van 8.30 tot 12.30 uur. Avondopenstelling op dinsdag van 18.00 tot 20.00 uur;
- De hulpsecretarie in Badhoevedorp, open maandag en donderdag van 8.30 tot 12.30 uur. Avondopenstelling op dinsdag van 18.00 tot 20.00 uur;
- De hulpsecretarie in Zwanenburg, open dinsdag en vrijdag van 8.30 tot 12.30 uur. Avondopenstelling op dinsdag van 18.00 tot 20.00 uur;
- De hoofdvestiging van de Openbare Bibliotheek in Hoofddorp en de bibliotheekvestigingen in Rijsenhout en Vijfhuizen. De openingstijden zijn te vinden op pagina 53 van de gemeentegids 1994/1995.

Inspraak

Opmerkingen met betrekking tot de startnotitie Floriade 2002 kunnen gedurende de termijn van ter inzagelegging worden gezonden aan:

De Gemeenteraad van Haarlemmermeer, postbus 250, 2130 AG Hoofddorp

Voor informatie over het milieu-effectrapport kunt u terecht bij de Dienst Openbare Werken en Milieu, sector Milieu, telefoon 02503 - 74348.

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Burgemeester & Wethouders van de gemeente Haarlemmermeer

Bevoegd gezag: Gemeenteraad Haarlemmermeer

Besluit: besluit over verzoek tot vrijstelling ex art. 19 WRO

Categorie Besluit m.e.r.: C10.1

Activiteit: De gemeente Haarlemmermeer heeft het voornemen om op haar grondgebied een terrein van circa 95 ha in te richten ten behoeve van de Floriade 2002. Het uiteindelijk doel van de voorgenomen activiteit is het realiseren van de Floriade 2002, een eenmalige toeristische en recreatieve attractie van groot formaat. Het bestaande Haarlemmermeerse Bos zal in het plan van de Floriade worden betrokken. Na afloop van de Floriade zullen delen van het plangebied deel gaan uitmaken van de *Groenzone Westelijke Haarlemmermeer*.

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 14 februari 1995

richtlijnenadvies uitgebracht: 19 april 1995

Samenstelling van de werkgroep:

J.F.M. Hamers

ir. A.M. van der Meulen

ir. D.J.M. van 't Nedereind

dr. J.T. de Smidt (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. A.L. Vernooij

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	950303	Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek	Amersfoort	950322
2.	950315	Dorpsraad Badhoevedorp	Badhoevedorp	950322
3.	950223	N.V. Nederlandse Gasunie	Rijswijk	950322
4.	950308	Waterschap Groot-Haarlemmermeer	Hoofddorp	950322
5.	950315	Rijkswaterstaat directie Noord-Holland	Haarlem	950322